

Birinci Uluslararası Felsefe Kongresi
“Özgürlük, Eşitlik ve Kardeşlik”
14-16 Ekim 2010
Bursa Türkiye

First International Philosophy
Congress
“Liberty, Equality and Fraternity”
14-16 October 2010
Bursa Turkey

DÜZENLEYEN / ORGANIZED BY
Uludağ Üniversitesi Felsefe Bölümü
Uludag University Department of Philosophy

ANA DESTEKÇİLER / MAIN SPONSORS

**Birinci Uluslararası Felsefe
Kongresi
First International Philosophy
Congress**

“Eşitlik, Özgürlük ve Kardeşlik”
“Equality, Liberty and Fraternity”

Bildiri Özetleri / Paper Abstracts

Uludağ Üniversitesi
Bursa - Türkiye

Adres / Address
Uludağ Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Felsefe Bölümü
Bursa - Türkiye
+ 90 224 294 1826
philosophy@uludag.edu.tr
<http://philosophy.uludag.edu.tr>

Birinci Uluslararası Felsefe Kongresi
First International Philosophy Congress
Kongre Bildiri Özetleri Kitabı
Congress Abstracts Book
14 - 14 Ekim / October 2010

İçindekiler / Contents

- Ağırman, Ferhat "İslam Düşüncesinde Birey Özgürlüğünün Nasılığı Üzerine" 20
- Akdemir, Ferhat "Lockecu Perspektiften Temel Hak Ve Özgürlüklerin Kaynađı ve Güvencesi Üzerine bir Analiz" 21
- Akdemir, Müslim "Ütopyalarda Uygulanabilirlik Sorunu" 22
- Akgün, Elif ve Hasan Aslan, "Üç Özgürlük Paradigması" 22
- Arıcı, Murat "Ideological Freedom and the Grounds for Respecting Others' Ideologies" 23
- Ayıtgu, Gülçin "Kierkegaard ve Kojeve Dolayımında Hegel'in Tarih Anlayışında "İnsan"ın Konumu" 24
- Becermen, Metin "Adil Bir Düzen Kurmak Mümkün mü?" 25
- Bilgin, Vejdi "İslâm Düşünce-Siyaset Tarihinde Laikliđin İzini Sürmek" 26
- Camcı, Cihan "Aydınlanmanın Kurgusal Olanadı Olarak Özgürlük Etik İlişkisi" 27
- Cihan, Mustafa "John Stuart Mill'de Birey ve Toplum İlişkisi" 28
- Cupit, Geoffrey "Equality and Fraternity" 29
- Çađan, Oylum ve Seçil Özay, "Dođu-Batı Ekseninde Medyada Hegemonya ve Sessizlerin Söz Hakkı: Al Jazeera English Örneği" 30
- Çelebi, Emin "David Hume'da Zorunluluk ve Özgürlük: Hume'cu Uzlaştırma" 31
- Çelik, Şengül "Mülk'ün Başladığı Yerde Kardeşlik" 32

Çevik, Mustafa "Carl Schmitt'in Siyasi İlahiyat Bağlamında Türkiye'de Hukuk Devleti'nin Teoloji-Politigi"	33
Çıvgın, Ayşe Gül "Descartes'da Bilgi-Özgürlük İlişkisinin Problematik Konumu"	34
Çörekçioğlu, Hakan "Parçalanmış Politik Birliği Yeniden Kurmak: Hikaye Anlatımı"	35
Dağ, Umut "Kant'ın Özgürlük ve Ahlak Anlayışının Günümüzde Uygulanabilme Olanığı Üzerine"	36
Demir, Aysel "Siyasi Bir Korku Aracı Olarak Medya"	38
Demir, Gökhan Yavuz "Bir Metafor Olarak Adalet"	39
Démuth, Andrej "Respect for Reason as a Reason of Equality in Contemporary Global World"	40
Demuthova, Slavka "The question of imprisonment as a regulator of delinquent behavior"	40
Deveci, Cem and Mehmet Ruhi Demiray "Schmitt's Theory of Public Law and His Conception of Basic Rights"	41
DiLeo, Daniel "Aristotle's Conception of Civic Education"	42
Dinçer, Duygu "Toplumsal Güvenlik Kavramının Felsefi, Psikolojik Ve Ulusal Güvenlik Boyutlarıyla İncelenmesi: Kolektif Kimliğe Yönelik Tehditler"	43
Duman, Fatih "Egemenlik Kuram(lar)ı Bağlamında Halk/Ulus Kavramının Söylemsel İşlev(ler)i ve Özgürlük Sorunsalı"	44
Duva, Özlem "Evrensel Konukseverlik ve Haklara Sahip Olma Hakkı"	45
Efil, Şahin "Sanat Felsefesi Bağlamında Tolstoy'un Sanat Anlayışından Özgürlüğe Bir Yol Çıkar Mı?"	46
Erdem, H. Haluk "Karl Jaspers'te Avrupa Düşüncesi"	47
Ergun, Elif "Giorgio Agamben ve "Der Müselmann""	48
Erkızan, Hatice Nur "Betül Çotuksöken'de Öznenin Ontik, Epistemik	

ve Etik Analizi Üzerine" 49	
Esenyel, Adnan "Adalet'in Olanacağı Olarak Ontoloji" 50	50
Gece, Şule "Avangard Sanatın Toplumsal Etkileri" 51	51
Giurov, Dimitar and Vesela Giurova "Interactive trainings for pedagogical competence in St. Kliment Ohridski University" 52	52
Gölbaşı, Serkan "Foucault'nun Yasa-Norm Ayrımı" 53	53
Gül, Fikri "Özgürlük Sorununa Etik-Politik Bir Yaklaşım" 54	54
Gülcan, Nur Yeliz "Adalet ve Yasa İlişkisine Felsefi Bir Bakış" 55	55
Gülenç, Kurtul "Tarih, Ütopya Ve Politika" 56	56
Günör, Recep Batu "Neo-Liberalizmin Demokrasi ile İmtihanı: Hayek'e göre Demokrasi-Diktatörlük İlişkisi" 57	57
Günsoy Kaya, Funda "Hukuk Versus Politika Kısacasında İnsan Hakları" 58	58
Gürbüz, Feyruze ve Hülya Yaldır "İlkellikten Modernliğe Geçerken" 58	58
Hamedî, Afifeh "Mutahhari theory of Justice" 60	60
Han-You, Xu "The Americans Lead Developed Countries have been Behaving Communism" 60	60
Karakaya, Talip "Varoluşçu Felsefede "Başkası ve Özgürlüğün Sınırı" Problemi" 60	60
Karakul, Selman "Hukuki Pozitivizm mi, Doğal Hukuk Yaklaşımı mı? Türkiye'nin İnsan Hakları Yorumu Sorunu" 62	62
Kardeş, M. Ertan "Politik Felsefe Bağlamında Kozmopolitist Düşüncenin İmkânları ve Sınırları" 63	63
Kart, Berfin "I. Kant'ta Etik Özgürlük-Toplumsal Özgürlük İlişkisi" 63	63
Kartal, Filiz "Republican Freedom as Non-Subjection" 65	65
Kedziora, Krzysztof "The Post-enlightenment Notions of Liberty,	

Equality and Fraternity" 65	
Khamis, Tariq Hashim "Studies in Hermetic thought" 66	66
Kišoňova, Renata "The Idea of Deweyan Participatory Democracy in Contemporary Culture" 67	67
Kökalan Çımrın, Füsün "Sistem Karşıtı Hareketler Ve Toplumsal Muhalefet" 68	68
Kundakçı, Deniz "Rasyonalite ya da Mutlak Yalnızlık: Max Weber'in Özgürlük Anlayışının Politik ve Toplumsal Sınırları" 69	69
Kurtar, Senem "Günahkâr Bir Özgürlük Düşü: Kierkegaard ve İbrahim Olmak" 70	70
Kuyurtar, Mehmet "Barış İçinde Bir Arada Yaşamının Bir İlkesi Olarak Dinsel Özgürlük" 71	71
Mehmetova, Afak Sultan Kızı "XX. Yüzyıl Azerbaycan'da Romantizm Akımının Sosyal-Siyasal Temelleri" 72	72
Mukul, İrfan "Milliyetçilik ve Ulus Devlet Bağlamında Mekânın Kullanımı" 73	73
Mutlu, Barış "Günümüz Politik Adalet Anlayışına Eleştirel Bir Bakış: Amartya Sen ve Olanaklar Kuramı" 74	74
Müftüoğlu, Aydın "Özgürlüğün Eşitlik ve Kardeşlikle Kavgası: Locke vs. Rousseau" 75	75
Orman, Enver "Kant ve Hegel'de Özgürlük" 76	76
Osman, Fikret "Ütopya ve Gerçeklik Arasında Eşitlik" 77	77
Öçal, Şamil "Osmanlılarda ve Hıristiyan Batıda Siyasi Otoritenin Sınırları" 78	78
Önal, Mehmet "Dünya Yurttaşlığı, Barış Ve Kardeşlik Üzerine Düşünceler: Immanuel Kant Örneği" 79	79
Önkal, Güncel "Revisiting Habermas Against the Naturalistic Fundamentals of Cultural Discrimination" 80	80
Öztürk, Ümit "Kant'ta Özgürlük Fikri Ekseninde Amaçlar Krallığı" 81	81

- Satıcı, Murat "Modern Hukuk Açısından Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik" 82
- Serin, İsmail "Kant'ın "Ebedi Barış" Düşüncesi Gerçekçi midir?" 83
- Sezer, Sergender "Birlikte Yaşamak: Gönüllülük mü, Zorunluluk mu, Dayatma mı?" 83
- Slimane, Melouki "Human Rights and Democracy: Conceptualization and Application in republic of Algeria" 84
- Soysal, Özgür "Evrenselcilik-Tikelcilik Gerilimi Işığında Ötekiler'in Kaderi" 85
- Şahin, Çağatay Edgücan "Çalışma Yaşamını Düzenleyen Yasalardaki Dönüşümün Dayanağı Olarak Neo-Liberalizm; Devlet-Toplum İlişkisinde Leviathan'ın Yükselişi mi?" 86
- Şat, Ayşe "Body Politics and Surrogates" 87
- Şen, Serdar "Küreselleşme Çağında Dünya Barışı Olanaklı Mıdır? Kant ve Post-Modernizm" 88
- Şenol, Hüseyin Fırat "Asabiyet ve Kardeşlik: Tikel-Tümel İlişkisi?" 89
- Taşçier, Feysel "Hukukun ve Siyasetin (Ara)yüzü Olarak Adalet" 90
- Taşdelen, Demet Kurtoğlu "A Positive Conception of Closedness in Favour of Openness" 91
- Taşkın, Ali "Adaletin Nesneliği Bağlamında Hukuki Olanla Adalete Uygun Olan Ayrımı" 92
- Tepe, Harun ""Bir Ağaç Gibi Tek ve Hür ve Bir Orman Gibi Kardeşçe Yaşamak" Mümkün Mü?" 93
- Toktaş, Fatih "İslam Dünyasında Norm ve Yasa İlişkisine Sıradışı Bir Yaklaşım: Fârâbî ile Fazlurrahman Örneği" 94
- Topuzkanamış, Engin "Musiki İnkılâbıyla Toplum İnşası: Müzik, Toplum Ve Cumhuriyet" 95
- Torun, Tayfun "Yaşamı Anlamanın Organon'u Olarak Sanatta "Empati"" 96

Tunç, Serpil “Konukseverlik: Hukukta ve Hukukun Ötesinde”	97
Tunçel, Ahu “Evrensellik ve Yerellik Geriliminde “Cumhuriyetçi Yurtseverlik””	98
Turan, Ertuğrul R. “Geleceğin Toplumsal Örgütlenmesi ve Heidegger Felsefesi”	99
Türk, Duygu “Levinas’ta Etik ve Siyaset: “Kardeşlik, Tutsaklık, Eşitsizlik””	100
Türk, H. Bahadır “Slavoj Žižek Düşüncesinde Liberalizm ve Özgürlük Sorunu”	100
Türkbağ, Ahmet U. “İnsan Hakları Hukuku ve Alan Gewirth”	101
Utku, Ali ““Her Şeyi Söyleme Hakkı”: Jacques Derrida’da Edebiyat-Demokrasi Bağlantısı”	102
Ürek, Ogün “Etik Ahlâk Felsefesi Midir? Doğru Değerlendirme Sorunu”	103
Yanık, Celalettin “Liberal Çokkültürlülük Açısından Birlikte Yaşamak”	104
Yılmaz, Zafer “William Godwin Felsefesinde Birey–Toplum İlişkisi”	105
Yoldaş, Yunus ve Özlem Becerik Yoldaş, “Niklas Luhmann’ın Demokrasi Teorisi”	106
Zafer, Melek Zeynep “The Tragedy of Modern Individual in Society: A Kafkaesque View”	107
Zelyut, Solmaz ““Özgürlük” Neyin Adıdır?”	108
Zvarik, Michal “Equality, Minority Rights and the Structure of Prejudice in Phenomenology of Alfred Schutz”	109

new philosophical scope. That scope is no longer strictly secular and attempts to be more liberal after 9/11 since it is realized that cultural values are not identically constructed regarding the fragile point of "other" cultures wherein beliefs function as worldviews. However, in this multicultural picture, for Habermas, the role of philosophy has to be redefined by detaching itself from the perspective of naturalism. According to Habermas, the non-naturalist philosophy of culture has to be established in order to provide liberty, equality and fraternity for every culture. In other words, Habermas claims that as far as philosophers do not quit quarreling with religion, there will be no room for cultural non-discrimination both in individualistic and social level.

In this study, I will analyze Habermas' main concern which suggests making room for different identities of a particular society against inflexible universalism. The main text considered in this analysis is Habermas' book titled "Between Naturalism and Religion" (2005) where he focuses on the possibility of an enhanced dialogue between naturalism and religion in order to investigate the legitimacy of values in public sphere. That is to say the conflict between particular cultural practices and universal value judgments is considered as a result of the tension between naturalism and religion. I will argue whether Habermas' point is philosophically capable of providing a model for a non-discriminative policy which may establish liberty, equality and fraternity in current global order or he supports the main motive of neo-liberal policies by exaggerating the impact of naturalism in social sciences.

"Kant'ta Özgürlük Fikri Ekseninde Amaçlar Krallığı"
Ümit Öztürk, Arş. Gör, Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat
Fakültesi, Felsefe Bölümü, uozturk@uludag.edu.tr.

Kant, Pratik Aklın Eleştirisi adlı metninde, pratik kullanılışındaki akıl için temel problemin, saf aklın kendi başına istemeyi belirlemeye yeterli olup olmadığı ile ilgili olduğunu ifade eder. Buna göre, saf akıl, hiçbir duyguyu varsaymaksızın, yani, her zaman ilkelerin empirik koşulu olan arzulama yetisinin içeriği olarak hoşlanma ve hoşlanmama temsilleri olmaksızın, istemeyi pratik kuralın sırf biçimiyle belirleyebilmelidir. Bu çerçevede, yasanın sırf biçimi yalnızca akıl tarafından tasarlanabileceğine, bu nedenle de duyuların bir nesnesi olmadığına göre, istemeyi belirleyen neden olarak yasanın biçiminin temsili, doğadaki olayları nedensellik yasasına göre belirleyen bütün nedenlerden farklıdır. Böyle bir bağımsızlığın adı ise, transendental anlamda "özgürlük"tür. Ancak

öte taraftan özgür bir isteme, yasanın içeriğinden bağımsız olmakla birlikte, yine de yasada bir belirleme nedeni bulmalıdır. Bu açıdan yasa koyucu biçim, istemenin belirlenme nedenini oluşturabilecek tek şey olarak karşımıza çıkar ve Kant'a göre aklın pratik kullanımının temel yasası, "öyle eyle ki, senin istemenin maksimi, hep aynı zamanda genel bir yasamanın ilkesi olarak geçerli olsun" şeklinde formüle edilir. Şimdi, özgür olma olanağının farkına varan ve bu olanağı da kişi olarak gerçekleştirebilme cesaretini gösteren insan, yeni bir fikir ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu fikir, kişinin kendisini ve eylemlerini yargılayabilmek için her akıl sahibi varlığın istemesinin bütün maksimleri aracılığıyla kendini genel yasa koyucu olarak görmesini gerektiren bir akıl sahibi varlık kavramı olarak bir "amaçlar krallığı" kavramına götürür. Bu bağlamdaki krallık ise, "çeşitli akıl sahibi varlıkların, ortak yasalar aracılığıyla kurulan sistematik birliği"dir. Bildirimizde, "özgürlük" ve "amaçlar krallığı" kavramlarının günümüz toplumsal problemlerini çözmeye yönelik imkânlarını tartışacağız.

"Modern Hukuk Açısından Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik"
Murat Satıcı, Arş Gör, Ege Üniversitesi, msaticister@gmail.com.

Fransız Devrimi'nin hak, hukuk, özgürlük ve eşitlik ilkeleri, Rousseaucu ve Kantçı rasyonalist ve aydınlanmacı bakış açısıyla, Emmanuel-Joseph Sieyes'nin politika ve hukuk görüşlerinde modern ulus-devlet ve anayasal hukuk kavrayışının temelini teşkil eder. Bu temel, yasanın ve hukukun formelliğinin ve buna dayandırılan hukukun üstünlüğü ilkesinin, özgürlük ve eşitliğin dayanağı olduğunu vurgular. Bu vurgu, eşit temsil ve katılıma dayalı bir anayasa ve kurallar hiyerarşisiyle düzenin tesis edildiği modern ulus-devleti kurgusunun da zeminini oluşturmaktadır. Bu zemin, kurucu iktidarın kurumsallaşmasının gerisindeki hukuksal kapasiteyi esas aldığı için bu anlamda modern devleti hukuk devleti olarak okumanın imkanını sunar. Dahası bu imkan, ortak bir yasa ve hukuksal yapı altında yaşayan ulusun egemenliğini ve onun temsilini, anayasanın düzenleyiciliğinde tesis eder. Düzenleyiciliği ve gerekliliği anayasaya dayandırılan temsil kavramı, ulus egemenliğini de içine alarak devredilemez ancak temsil edilebilir bir hak haline gelir. Bu problemi ulus-devlet ekseninde ele alan Sieyes, söz konusu noktalara dikkati çekerek, hukuk ve ulus-devlet pratikleri arasındaki bağıntıyı anlamak açısından ufuk açıcı değerlendirmeler sunmaktadır. Bu nedenle gerek modern hukuk gerekse ulus-devlet kavramlarını Sieyes'den hareketle ele